

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนา และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูในโรงเรียนวัดโคกทราย ตำบลนางหลงอำเภอ ชะอวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2552 จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบประเมินสมรรถนะครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการด้วยตนเองตามแบบประเมินสมรรถนะของครู และสังเกต ตรวจสอบเอกสารตามกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC

สรุปผล

1. สมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาของครู โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มี 3 สมรรถนะ คือ สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC สรุปว่าสมรรถนะทั้ง 3 สมรรถนะควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นสมรรถนะที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเนื่องจากผลการประเมินปรากฏว่าครูจำนวน 4 คน หรือร้อยละ 66.67 มีสมรรถนะ ระดับต้น ครูจำนวน 2 คน หรือร้อยละ 33.33 มีสมรรถนะ ระดับปานกลาง

จากประเด็นดังกล่าวนำสู่การแสวงหาวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ การพัฒนาครูสู่คุณภาพผู้เรียน และร่วมกันกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ หาผู้รับผิดชอบ โดยได้กิจกรรมที่จะนำวิสัยทัศน์สู่เป้าหมายคือ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน โครงการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และโครงการคลินิกวิชาการ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาของครู โรงเรียนวัดโคกทรายมีจำนวน 3 สมรรถนะ คือ สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากการใช้กระบวนการที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของจุดพร วิศิษฐ์ โชติอังกูร (<http://gotoknow.org>) ที่ว่ากระบวนการ AIC เป็นเทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่การระดมสมองทำให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา/ปมขัดข้อง ความต้องการ/และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ งานที่ได้จากการประชุมมาจากความคิดของทุกคน เช่นเดียวกับ กันนิษฐา มาหิ์ม (2545) ที่เชื่อมั่นในกระบวนการ AIC ว่าทำให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของชุมชนก่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนสามารถนำกิจกรรม/โครงการจากการประชุมไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาทุกโภชนาการในเด็ก อายุ 0-5 ปีได้

สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับสุนันทา บุญประสิทธิ์ (2548) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่าความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีความต้องการ คือ ด้านการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สุดารัตน์ ศรีจันทร์ (2543) ได้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรอบรมที่สร้างขึ้นมีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้

สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงอาจ ทะสา (2550) ที่กล่าวว่าครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แล้วไม่เชื่อว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะสามารถแก้ปัญหาได้จริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ นำปัญหาที่พบมาร่วมวางแผนพัฒนาครู โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาเอกสารและนิเทศติดตามเพื่อการพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนา ในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กล้าคิด กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ และครูดีขึ้น

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนของครูโรงเรียนวัดโคกทรายจำนวน 3 โครงการคือ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน โครงการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และโครงการคลินิกวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนบดี บัวใหญ่รักษา (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ โดยให้ครูได้มีการศึกษาค้นคว้า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เทคนิคการสอนใหม่ๆ การวัดผลประเมินผลการเรียนของนักเรียน การวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับแนวทางการ พัฒนาของทวิวัฒน์ ใจสุบรรณ (2546) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาครูผู้สอนที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทำให้โรงเรียนมีครูที่มีคุณภาพ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และมีความสนใจเรียนมากขึ้น นักเรียนได้รับการส่งเสริมความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้เรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ครูสามารถนำเอาประสบการณ์มาพัฒนางานในหน้าที่ดีขึ้น มีความพร้อมมั่นใจในการปฏิบัติงาน มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูต่างโรงเรียน นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและกับการพัฒนาการเรียนการสอนได้

ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมในการคิด พัฒนาตนเอง ผู้บริหารให้การสนับสนุน เพื่อให้บุคลากรพัฒนาสมรรถนะสู่คุณภาพการปฏิบัติงานและเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการต่างๆอย่างต่อเนื่อง
2. ควรจัดประชุม/อบรมเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาให้ครอบคลุม ทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน กล่าวคือ การศึกษาสภาพแนวทางการดำเนินงาน ดำเนินงานตามขั้นตอนและผลการดำเนินงาน